

GUNLAUG ORMSTUNGES SAGA

1. Egils og Asgerds Søn Thorsten Egilsen boede paa Gaarden Borg i Borgefjord efter sin Fader. Han var en stor Høvding, en rig Mand, klog og sagtmodig; lignede hverken i Vækst eller Styrke sin berømte Fader, men dog var han en særdeles kraftig Mand og afholdt af Folk; han var en takkelig Mand med hvidt Haar og smukke Øjne. Hans Kone hed Jofrid, en Datter af Gunnar Hlifsøn. Da Jofrid blev gift med Thorsten, var hun kun atten Aar gammel, og da havde hun allerede været gift før, nemlig med Tunge-Ods Søn Thorod, og hun var da Enke; hendes Datter af første Ægteskab hed Hungerd og blev opfødt paa Borg hos Thorsten. Jofrid var en mandig Kvinde; hun og Thorsten havde adskillige Børn.

2. En Sommer lagde der et Skib ind i Mundingen af Guvaa. Føreren hed Baard, og var en Nordmand; han var rig og temmelig til Aars, og en kløgtig Mand. Thorsten red ned til Skibet; han plejede som Høvding at afgøre, hvorledes Købstævnet skulde være, og denne Rettighed udøvede han ogsaa her. Nordmændene fik sig Ophold hist og her, hvor de kunde komme an; men Skibsføreren tog Thorsten selv imod, da han bad ham derom, og han var nu hos ham om Vinteren; temmelig ordknap var han, men Thorsten beværtede ham godt. Denne Nordmand havde megen Gammen af at tyde Drømme. Om Foraaret sagde Thorsten en Dag til ham, om han havde Lyst til at ride med ham op under Valfjæld, hvor Folk i Borgefjord havde deres Tingsted; thi han havde hørt, at hans Bodvægge der vare sunkne sammen. Nordmanden sagde ja, og de rede af Sted sammen, ledsagede af en af Thorstens Huskarle, til de kom op under Valfjæld til en Gaard, som hed Grenje, hvor der boede en fattig Bonde ved Navn Atle, der var Thorstens Fæster. Ham befalede Thorsten, at han skulde følge med dem og tage Skovl og Hakke med. Da de nu vare komne til Boderne, gave de sig alle til at arbejde og satte Væggene i Stand; men da det var en hed Solskinsdag, bleve Thorsten og Nordmanden meget trætte. Da de nu vare færdige med Arbejdet, satte Thorsten og Baard sig i Boden, og den første faldt i Søvn og sov meget urolig. Baard sad hos ham, og lod ham drømme ud i Ro; og

da han vaagnede, var han meget mødig. Nordmanden spurgte ham, hvad han havde drømt, siden hans Søvn var saa urolig; men Thorsten vilde ikke indlade sig derpaa, og svarede, at Drømme ikke havde noget at betyde. Da de rede hjem om Aftenen, spurgte Nordmanden endnu
5 en Gang, hvad det var han havde drømt, og Thorsten svarede: „Skal jeg fortælle dig min Drøm, saa skal du ogsaa raade den og sige mig, hvad den betyder.“ Baard lovede, at han vilde se hvad han kunde. „Min Drøm var,“ vedblev da Thorsten, „at det forekom mig, at jeg var hjemme paa Borg; jeg sad uden for Hoveddøren og saa op paa Husene;
10 og paa Mønningen saa jeg en fager og dejlig Svane, som det forekom mig hørte mig til, og som jeg holdt meget af. Men ned fra Fjældene kom der flyvende en stor Ørn, der fløj hen og satte sig ved Svanen og kælede for den; og hun, tyktes mig, syntes vel derom. Jeg lagde Mærke til, at Ørnen var sortøjet og havde Jærnkløer; men en flink Fugl syntes
15 den mig at være. Dernæst saa jeg en anden komme flyvende fra Sønden; den fløj hid til Borg, satte sig paa Husmønningen hos Svanen og vilde ligeledes lokke for hende; ogsaa det var en stor Ørn. Men straks derpaa tyktes mig, at den Ørn, der var kommen først, begyndte at rejse Fjedre, da den anden kom til, og de stredes skarpt og længe, og jeg saa,
20 at de begge blødte; men det blev Enden paa deres Strid, at de faldt begge, hver til sin Side, ned af Huset, og vare da begge døde; men Svanen sad alene tilbage, og var meget bedrøvet. Og derefter saa jeg endnu en Fugl komme flyvende, fra Vesterkanten; det var en Falk; den satte sig hos Svanen, og lod meget blid imod hende, hvorpaa de begge fløj bort
25 i samme Retning, som Falken var kommen fra; og da vaagnede jeg. Denne Drøm er sagtens umærkelig,“ sluttede han, „og har vel Hensyn til Vindene, at de ville mødes fra de Verdenskanter, fra hvilke jeg saa Fuglene komme.“ Baard sagde: „Det er ikke min Mening.“ „Saa lad mig da høre,“ sagde Thorsten, „hvad du efter dit Skøn finder deri.“
30 Hvorpaa da Baard sagde: „Disse Fugle maa være Menneskers Fylgjer; din Kone er frugtsommelig, og vil føde et smukt og fagert Pigebarn, som I begge ville holde meget af; til denne din Datter ville gæve Mænd bejle, som have hjemme paa de Kanter, Ørnene kom flyvende fra; de ville fatte stor Kærlighed til hende, og derpaa strides om hende, og
35 begge tilsætte Livet derover; og saa vil en tredje Mand bejle til hende fra den Kant Falken kom flyvende, og ham vil hun blive gift med. Nu har jeg tydet din Drøm, saaledes som jeg tror det vil gaa.“ Thorsten svarede: „Det er en slet og uvenlig Udlæggelse af min Drøm, og du forstaar vist ikke at tyde Drømme.“ „Ja, ja da,“ sagde Baard, „du vil selv
40 komme til at erfare, hvorledes det gaar.“ Fra den Tid kunde Thorsten

ikke ret lide Nordmanden, der rejste sin Vej om Sommeren og heller ikke har mere at gøre med denne Fortælling.

3. Om Sommeren vilde Thorsten ride til Tings, og sagde, før han tog hjemme fra, til sin Husfrue Jofrid: „Du er nu med Barn; hvis du kommer ned med en Pige, skal hun sættes ud, men bliver det en Dreng, skal han leve.“ Thi den Gang, medens hele Island endnu var hedensk, var det til Dels Skik, at fattige Folk, der havde mange at forsørge, lode deres Børn udsætte, endskønt det alligevel ansaas for en meget slet Gerning. Jofrid svarede ham derfor ogsaa: „Det er et stygt Ord af en saadan Mand, som du, og noget som du aldrig vil kunne bære over dit Hjerter, du, der er saa rig.“ Men Thorsten svarede: „Du kender mit Sind, og ved, at det ikke vil gaa godt, naar min Vilje ej bliver opfyldt.“ Derpaa red han til Tings; men Jofrid fødte imidlertid et overmaade fagert Pigebarn. Kvinderne vilde bringe hende det, men hun sagde, det ikke var værd, og lod Faarehyrden, der hed Thorvard, kalde, og sagde til ham: „Du skal tage min Hest, lægge Sadel paa, og bringe dette Barn over til Hjarðarholt til Thorgerd Egilsdatter, og bede hende opføde det hemmelig, saa at Thorsten ikke faar noget at vide deraf. Med saa kærlige Øjne ser jeg paa dette Barn, at jeg ikke nænner, det skal udsættes. Her er tre Mark Sølv, som du skal have til Belønning; og Thorgerd skal forskaffe dig en Skibslejlighed og forsyne dig med Levnedsmidler til at rejse bort fra Landet.“ Thorvard gjorde som hun befalede, red til Hjarðarholt med Barnet, og overgav det til Thorgerd, der lod det opføde hos en af sine Fæstere i Hvamsfjorden; og Thorvard forskaffede hun Skibslejlighed i Skeljevig i Stengrimsfjord, saa han om Sommeren rejste bort. Da Thorsten nu kom hjem fra Tinget, sagde Jofrid til ham, at Barnet var udsat, som han havde befalet; men om Hyrden sagde hun, at han var løbet sin Vej, og havde stjaalet hendes Hest og taget den med sig. Thorsten svarede, at hun havde handlet ret, og fik sig en anden Hyrde til sine Faar.

Nu hengik der seks Aar, i hvilke intet af dette kom op; da red Thorsten efter Indbydelse til et Gæstebud hos sin Maag, Olaf Høskuldsen paa Hjarðarholt, som den Gang var den mest ansete af Høvdingene der vester paa. En af Gildesdagene sad Thorgerd i Højsædet og talte med sin Broder Thorsten, imedens Olaf var i Samtale med andre Mænd; lige over for dem paa Bænken sade tre Smaapiger. Da sagde Thorgerd: „Hvorledes, min Broder, synes du om disse tre Møer, der sidde her lige over for os?“ „Meget godt,“ svarede han, „men den ene er dog langt fagrere end de andre; hun har Olaf Paas Tækkelighed, men vi Myremænds skære Hud og Ansigtstræk.“ Thorgerd sagde: „Deri har du

Ret, min Broder, at hun har skær Hud og Aasyn efter os af Myremændsslægten; men det om Olafs Tækkelighed passer ikke, thi det er ikke hans Datter." „Hvorledes skal jeg forstaa det," svarede Thorsten, „da hun jo dog er din Datter?" „Sandt at sige dig, Broder," sagde hun, 5 „saa er denne fagre Pige din Datter og ikke min;" hvorpaa hun fortalte ham alting, hvorledes det var gaaet til, og bad ham tilgive hende og hans Husfrue, at de saaledes havde skuffet ham. Thorsten svarede: „Jeg kan ikke vredes paa Eder over dette; og det gaar her som i de fleste Ting, at Skæbnen vil raade, og I have paa en god Maade bødet paa min 10 Uforstand; saa godt synes jeg om denne Mø, at jeg anser det for en stor Lykke at eje saa fagert et Barn. Hvad hedder hun?" „Hun hedder Helga," svarede Thorgerd. „Helga den Fagre," sagde Thorsten og tilføjede: „Gør nu alting i Stand saaledes, at hun kan tage hjem med mig." Thorgerd gjorde saa. Ved Afskeden blev Thorsten fulgt ud med mange 15 gode Gaver, og begav sig hjem med Helga, der nu paa Borg blev opdraget med megen Omhu og Kærlighed, og var meget afholdt baade af sin Fader og Moder og alle andre.

4. Paa denne Tid boede Illuge hin Svarte oppe paa Hvidaaside paa Gaarden Gilsbakke; han var den største Høvding i Borgefjord ved Siden af Thorsten Egilsen, og en særdeles mægtig Mand, meget haardsindet, og en god Støtte for sine Venner. Med sin Kone Ingeborg havde han mange Børn, blandt hvilke vi her nævne Sønnerne Hermund og Gunlaug, begge haabefulde Børn, og den Gang næsten voksne. Gunlaug i Særdeleshed udviklede tidlig sin Legemsstyrke og Vækst; han 20 havde lysebrunt Haar, der sad godt, sorte Øjne, men en mindre veldannet Næse, dog behagelige Ansigtstræk; han var smal i Midje, hærdebred og velskabt; af Sind var han tidlig hæftig, haard og paastaende; en stor Skjald, men som saadan temmelig bidende, og derfor kaldtes han Gunlaug Ormstunge. Da han var femten Aar gammel, bad han sin 30 Fader om Rejsepenge, og sagde, at han vilde rejse udenlands at se andre Folks Sæder. Men Illuge Bonde vilde ikke ret inlade sig derpaa, og mente, at han ikke vilde blive godt antaget udenlands, da han endnu ikke ret havde lært at skikke sig iblandt sine egne. Kort efter, da Illuge en Morgen var staaet op, og gik tidlig ud, saa han, at hans Udebur var 35 lukket op; seks Varesække og Ridetøj vare lagte ud. Han undredes meget derover; og i det samme kom Gunlaug til, førende fire Heste, og sagde, at det var ham, der havde taget Sækkene ud. „Hvad vil du med dem?" spurgte Illuge. „Jeg vil have dem til min Rejse," svarede Sønnen. „Du skal ingen Myndighed tiltage dig," vedblev Faderen, „imod 40 min Vilje, og ingensteds rejse, førend jeg vil;" hvorpaa han igen ka-